

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Digihyvinvoinnin ja digihyvinvointiosaamisen edistäminen kouluissa (UnLogged)
Hakemusnumero	208275
Valintakokouksen päivämäärä	25.2.2025
Hakijan virallinen nimi	Oulun Yliopisto
Osatoteuttajat	-
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.2 Uutta osaamista työelämään
Alkamispäivämäärä	1.3.2025
Päättymispäivämäärä	31.12.2027
Käsittelijä	Taina Viitasalo

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä:

Nuorten digimedian käyttö kouluissa oppitunneilla on lisääntynyt, mikä haittaa nuorten keskittymistä, heikentää opiskelukykyä ja vaikuttaa nuorten ja koulun henkilöstön hyvinvointiin sekä opiskelu- ja työilmapiiriin. Kouluihin tarvitaan uusia, digimedian käytön hyvinvointivaikutukset huomioivia ja vaikuttavia toimintamalleja. Kouluissa opettajat sekä opiskeluhuollon ammattilaiset ovat keskeisessä roolissa opiskelijoiden digihyvinvoinnin edistämisessä, joten sekä heidän että nuorten digihyvinvointiosaamista tulee edistää. Lisäksi älypuhelisten käyttöä rajoittamalla kouluissa voidaan edistää nuorten digihyvinvointia ja opiskelumenestystä. Varhaista puuttumista digimedian käyttöön tarvitaan kouluihin, jotta voidaan ehkäistä nuorten digimedian käytön pitkän aikavälin ongelmia. Hankkeella vastataan tähän tarpeeseen.

TAVOITTEET:

Hankkeen tavoitteena on kehittää, pilotoida ja arvioida lukioihin digihyvinvointia ja digihyvinvointiosaamista edistävät toimintamallit sekä edistää nuorten, opettajien ja opiskeluhuollon ammattilaisten digihyvinvointiosaamista ja aktiivista toimijuutta opiskelun, työelämän ja yhteiskunnan tarpeisiin vastaamiseksi. Hanke toteutetaan yhteistyössä yhteistyöluukioiden kanssa, jotta hankkeessa kehitettävät toimintamallit ja suositukset vastaavat kohderyhmän tarpeisiin. Hanke tarjoaa kohderyhmälle konkreettisia toimenpiteitä ja ratkaisuja (esim. toimintamallit, ohjeistukset älypuhelisten rajoitustoimille, kouluille suunnatut digihyvinvoinnin suositukset) digihyvinvoinnin, digihyvinvointiosaamisen ja opiskelukyvyyn sekä opiskelu- ja työilmapiirin edistämiseen kouluissa.

KOHDERYHMÄ:

Pohjois-Pohjanmaan lukio-opiskelijat, opettajat ja opiskeluhuollon ammattilaiset (esim. kouluterveydenhoitajat ja kuraattorit).

Kohdealue: Pohjois-Pohjanmaa (Oulu, Ylivieska ja Pyhäjoki)

Osallistujat: 555 (koulutuksessa olevia 500 ja työssä olevia 55)

TOIMENPITEET:

Hanke toteutetaan yhteistyössä kolmen Pohjois-Pohjanmaan lukion (Pyhäjoen, Ylivieskan ja Laanilan (Oulu) lukion kanssa. Kahdessa lukiossa toteutetaan digihyvinvointia ja digihyvinvointiosaamista edistävät toimintamallit, kolmas lukio toimii toimintamallien vaikuttavuuden arvioinnissa vertailulukiona.

TP 1: TOIMINTAMALLIEN SUUNNITTELU JA KEHITTÄMINEN YHTEISTYÖKOULUIHIN (03/2025–07/2026)

Suunnitellaan ja kehitetään hankkeen yhteistyökouluihin toimintamallit kohderyhmän digihyvinvoinnin ja digihyvinvointiosaamisen, opiskelukyvyyn sekä opiskelu- ja työilmapiiriin edistämiseksi koulussa.

Toimenpiteet:

- Aikaisempi tutkimusnäyttö ja kansalliset dokumentit (mm. suositukset, linjaukset) digihyvinvoinnista, digihyvinvointiosaamisesta ja olemassa olevista toimintamalleista kartoitetaan ja kootaan yhteiskehittämisen taustaksi.

-Toimintamallit yhteiskehitetään yhteistyössä hankkeen yhteistyökoulujen kanssa. Yhteiskehittämisen tavoitteena on ymmärtää kohderyhmän tarpeet, toiveet ja haasteet sekä osallistaa ja sitouttaa kohderyhmä mukaan hankkeen toimintaan. Yhteiskehittäminen toteutetaan fyysisesti tai virtuaalisesti ja menetelminä käytetään esim. keskusteluja, työpajoja ja haastatteluita/kyselyitä.

Tavoitteena on kehittää 2 toisistaan poikkeavaa toimintamallia erilaisten toimintamallien soveltuvuuden ja vaikuttavuuden testaamiseksi. Lukio 1:sen kanssa kehitetään toimintamalli 1 (UnLogged -toimintamalli), joka sisältää digihyvinvointia ja digihyvinvointiosaamista edistävät toiminnot ja älypuhelinten rajoittamistoimenpiteet opiskelijoille sekä koulujen henkilökunnalle. Lukio 2:sen kanssa kehitetään toimintamalli 2, joka sisältää ainoastaan älypuhelinten rajoittamistoimenpiteet. Lukio 3:sen kanssa ei kehitetä uutta toimintamallia, vaan lukio toimii vertailulukiona ja arvioi ja kehittää nykykäytänteiden perusteella hankkeen kohderyhmän digihyvinvointia ja digihyvinvointiosaamista.

TP 2: TOIMINTAMALLIEN KÄYTTÖÖNOTON SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN KOULUISSA (08/2026–06/2027)

Suunnitellaan työpaketissa 1 kehitettyjen toimintamallien käyttöönotto, sisällöt, koulutus ja toteutus yhteistyölukioissa. Toimintamallien tarkka sisältö ja toteutus täsmentyvät työpaketin 1 aikana.

Toimintamallit yhteistyökouluissa sisältävät alustavasti seuraavia toimenpiteitä:

-Toimintamalli 1 (UnLogged-toimintamalli): sisältää digihyvinvointia ja digihyvinvointiosaamista edistävät toiminnot ja älypuhelinten rajoittamistoimenpiteet opiskelijoille sekä koulujen henkilökunnalle.

-Toimintamalli 2: sisältää älypuhelinten rajoittamistoimenpiteet.

-Toimintamallien sisällöt (esim. digitaaliset sisällöt ja materiaalit, ohjeistukset ja älypuhelinten rajoitus-toimet, koulutus) kehitetään osallistamalla kohderyhmää ja huomioimalla sisältöjen sopivuus, selkeys ja saavutettavuus.

-Käyttöönottosuunnitelma toimintamallin käyttöön kehitetään osallistamalla kohderyhmää erilaisin menetelmin. Tavoitteena on lisätä osallisuuden kokemusta ja sitouttaa kohderyhmä digihyvinvointia edistävään kulttuuriin kouluissa ja omassa arjessa. Käyttöönottosuunnitelmassa vaiheistetaan toimintamallin käyttöönotto ja mietitään käyttöönoton tavoitteet, toimenpiteet (esim. koulutus, ohjeistukset, tuki), vastuut, resurssit). Tarkoituksena on kehittää suunnitelma, jota voi hyödyntää hankkeen jälkeen muissakin kouluissa toimintamallin käyttöönottoa suunniteltaessa.

-Kohderyhmä koulutetaan ennen toimintamallin käyttöönottoa. Tavoitteena on edistää nuorten osaamista digimedian käytön hallinnasta ja henkilökunnan osaamista tukea ja ohjata nuoria digihyvinvoinnin edistämiseen osana työtään. Lisäksi koulutuksessa perehdytään uuteen toimintamalliin. Koulutuksen lähtökohtana on tutkimusperustaisuus ja digitaalisuus, jotka ilmenevät koulutuksen sisällöissä ja menetelmissä. Alustavasti koulutuksessa käytetään menetelminä esim. toimintamalliin ja sen sisältöihin liittyviä teemapäiviä, toiminnallisia harjoituksia (esim. digitaalisen median käytön hallinnasta), hyödynnetään kokemuskouluttajia/asiantuntijoita, podcasteja (esim. nuorten digimedian vaikutuksesta hyvinvointiin ja

turvallisuuteen). Hanketoimijoilla on vahva sisällön (digihyvinvoinnin) ja pedagogiikan osaaminen suunnitella ja toteuttaa koulutuksia yhteistyössä yhteistyökoulujen kanssa.

TP3: TOIMINTAMALLIEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI JA TULOSTEN LEVITTÄMINEN (08/2026–12/2027)

Arvioidaan kehitettyjen toimintamallien vaikuttavuutta kohderyhmän digihyvinvointiin ja digihyvinvointiosaamiseen, opiskelukykyyn sekä opiskelu- ja työilmapiiriin. Lisäksi hanke levittää hankkeessa saatuja tuloksia alueellisesti ja kansallisesti, mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisesti.

Toimenpiteet:

- Hankkeelle tehdään arviointisuunnitelma, jossa määritellään arvioinnin kohteet sekä käytettävät laadulliset ja määrälliset arviointimenetelmät suhteessa hankkeen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.
- Alku- ja loppuarvioinnit (esim. kyselyt, haastattelut) toteutetaan kolmessa yhteistyöluokiossa ennen ja jälkeen toimintamallien toteuttamisen. Kehitettyjen toimintamallien (lukio 1, lukio 2) vaikuttavuutta arvioidaan vertaamalla niitä lukio 3:sen nykykäytänteiden mukaiseen toimintaan. Arvioinnissa käytetään validoituja mittareita digihyvinvoinnin ja digihyvinvointiosaamisen, opiskelukykyyn sekä opiskelu- ja työilmapiiriin mittaamiseen.
- Laadullista arviointia hankkeen toimenpiteisiin ja tuloksiin liittyen toteutetaan kohderyhmän palautteilla
- Hankkeen toimintaa arvioidaan sisäisellä arvioinnilla (esim. kyselyt tiimille ja ohjausryhmälle, osallistujaindikaattorit) hankkeen etenemisen ja tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi.
- Saatujen tulosten pohjalta laaditaan kouluympäristöihin suunnatut digihyvinvointia koskevat suositukset
- Yhteistyötä eri toimijoiden ja verkostojen kanssa (esim. kunnat, kaupungit, Pohjois-Pohjanmaan digihyvinvoinnin verkosto, Pohde) tehdään aktiivisesti koko hankkeen ajan tulosten levittämiseksi ja jatkohyödyntämiseksi nuorten digihyvinvoinnin ja kouluyhteisöjen digihyvinvointiosaamisen sekä opiskelu- ja työhyvinvoinnin edistämiseksi.
- Tulosten levittämistä ja jalkauttamista tehdään sekä digitaalisesti että kasvotusten esim. kouluissa, erilaisissa tapahtumissa, webinaareissa, seminaareissa.

TP 4: HANKKEEN JOHTAMINEN, HALLINNOINTI JA VIESTINTÄ (03/2025-12/2027)

Johdetaan ja koordinoitaan tavoitteellisesti hanketta ja varmistetaan paras mahdollinen lopputulos. Hankkeen viestinnän suhteen tavoitteena on varmistaa mahdollisimman laaja näkyvyys hankkeelle, tehdä yhteistyötä hankeorganisaation ulkopuolisten tahojen kanssa mahdollisimman monipuolisesti (esim. Aivoliitto, Ehyt ry, Oulun kaupunki, Pohde), keskittyä hankkeen toimenpiteiden ja tulosten markkinointiin sekä toteuttaa monipuolista sosiaalisen median viestintää hanketoimijoiden sosiaalisen median kanavissa.

Toimenpiteet:

- Hankkeelle nimitetään ohjausryhmä, joka seuraa ja ohjaa toiminnan ja talouden toteutumista
- Hankkeen johtamisessa huomioidaan verkostoituminen alueen koulutusorganisaatioiden sekä muiden hankkeiden kanssa.
- Ulkoisessa viestinnässä hyödynnetään sosiaalista mediaa (esim. Facebook, Instagram, LinkedIn) ja olemassa olevia verkostoja, jotta hankkeen varsinaiset ja välilliset kohderyhmät tavoitetaan.
- Hanketta ja sen tuloksia esitellään aktiivisesti (esim. verkostotapaamiset, webinaarit, seminaarit, blogit /lehdet, loppuraportti) laajasti eri kohderyhmille (esim. OAJ, Oulun kaupunki).
- Hankkeessa laaditaan julkinen loppuraportti, joiden avulla hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää hankkeen päättymisen jälkeen myös muissa Suomen koulutusorganisaatioissa.

TULOKSET:

Hankkeessa tuotettuja toimintamalleja ja suosituksia voidaan hyödyntää koulujen järjestyssääntöjen laatimisessa, opetuksen suunnittelussa ja kouluyhteisön osaamisen kehittämisessä. Hankkeen avulla kehitetään nuorten ja koulun henkilökunnan digihyvinvointiosaamista, jotta he saavat uusia valmiuksia digimedian käytön hallintaan tai nuorten tukemiseen. Hanke lisää nuorten digihyvinvointia, edistää opiskelukykyä ja osaamista sekä parantaa työmarkkina-asemaa sekä ehkäisee syrjäytymistä ja koulu-

pudokkuutta. Lisäksi hanke edistää henkilökunnan työhyvinvointia ja tarjoaa heille välineitä ohjata nuorten digimedian ja älypuhelinien käyttöä kouluaihana.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen:

Palkkakustannukset	231 268 €	EU- ja valtion rahoitus	259 021 €
Flat rate 40 &	92 507 €	Omarahoitus (Muu julkinen)	64 754 €

Nettokustannusarvio yhteensä 323 775 €

Rahoitussuunnitelma yhteensä 323 775 €

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	323 775 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	323 775 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	259 021 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman mukainen ja tukee toimintalinjan 4 erityistavoitetta 4.2 Uutta osaamista työelämään. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (23/42) tullakseen rahoitetuksi.

Hankkeella vastataan digitalisoituneen yhteiskunnan sekä työelämän tuomiin uusiin haasteisiin digi-hyvinvointiosaamista lisäämällä, tukemalla jatkuvaa oppimista sekä kehittämällä koulutusjärjestelmän toimijoiden (lukiolaiset nuoret, opettajat ja opiskeluhoollon ammattilaiset) kykyä vastata uusiin osaa-mistarpeisiin. Digihyvinvointia ja digi-hyvinvointiosaamista edistämällä tuetaan erityisesti heikoimmassa asemassa olevia ja heikommin koulussa menestyviä nuoria, ja siten tuetaan heidän jatko-opinto-kyvykkyyttä, ehkäistään koulupudokkuutta ja syrjäytymistä.

Hanke tukee Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaa 2022-2025 (MAKO KT 2B: Koulutuksen, palvelujen ja harrastusten saavutettavuus).

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Erityisten valintaperusteiden pisteytyksessä hanke sai yhteensä 23/42 pistettä.

Käsittelyt:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmän kommentointi 18.-29.11.2024

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 17.12.2024

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 25.2.2025

Rahoittaja **puoltaa** hankkeen rahoittamista.